

ÖZET

Üniversite	: İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü	: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Anabilim Dalı	: Kamu Hukuku
Programı	: Kamu Hukuku
Tez Danışmanı	: Doç. Dr. Mustafa Aytaç ÖZELÇİ
Tez Türü ve Tarihi	: Doktora Tezi – Ocak 2025

KISA ÖZET

BELEDİYELERDE ULAŞIM HİZMETLERİNİN HUKUKİ REJİMİ

Yıldız ÇELİKKOL

Ülkemizde nüfusun büyük bir bölümünün kentlerde yaşaması, kentleşme dinamiklerinin derin bir dönüşüm geçirmesine yol açmıştır. 1950’lerden itibaren ivme kazanan kırsaldan kente göç, 1980’lerde zirveye ulaşan plansız büyüme, çarpık kentleşme ve yoğun nüfus hareketleri, kent yapısını ve kentsel hizmet ihtiyaçlarını karmaşık hale getirmiştir. Bu dönüşüm sürecinde, belediyelerin kurumsal yapısı, görev alanları ve yetkileri sürekli değişim göstermektedir. Sanayileşme, mekânsal yayılma ile artan ulaşım talebi, belediyelerin kentsel altyapı, planlama, denetim ve hizmet sunumu işlevlerini yeniden tanımlamayı zorunlu kılmaktadır. Kentiçi ulaşım, hemşehrilere sunulan en temel kamu hizmetlerinden biri olmakla birlikte, kentlerin karşı karşıya bulunduğu yapısal sorunların da merkezinde yer almaktadır. Artan trafik yoğunluğu, birbirleriyle entegre olamayan ulaşım modları, yetersiz alt ve üst yapı, altyapı yatırım maliyetleri, toplu taşıma sistemlerinin yönetimi, ticari taşımacılığın hukuki statüsünün netleştirilememesi, hat ve güzergâhların düzenlenmesi gibi çok yönlü problemler, mevcut hukuk düzeninin parçalı ve dağınık yapısı nedeniyle daha da belirgin hale gelmektedir. Farklı kanunlara yayılmış mevzuat, idarî uygulamalarda ortaya çıkan çelişkiler ve yargı içtihatlarının belirsizlikleri, ulaşım hizmetlerinin hukukî güvenceden yoksun kalmasına, uygulama sorunlarının sürmesine yol açmaktadır. Bu çalışma, kentiçi ulaşımın hukukî rejimini, özellikle belediyelerin ve

büyükşehir belediyelerinin planlama, uygulama ve denetim süreçlerindeki yetki, görev ve sorumluluklarını tarihsel, idari ve hukuki boyutlarıyla irdelemekte; genel kanunlardan kaynaklanan düzensizlikleri analiz etmektedir. Amaç, yasal boşlukları ve çakışmaları tespit etmek, bu doğrultuda ilgili yargı kararları ve içtihatları inceleyerek sorunların hukuki boyutunu netleştirmek ve böylece bu alanda daha tutarlı, anlaşılır ve çağın gereklerine uyarlanmış bir çerçeveye duyulan gereksinimi vurgulamaktır. Bu doğrultuda, özel bir kentiçi ulaşım kanunu gerekliliği ön plana çıkmaktadır. Bu yasal düzenlemeyle kamu yararına uygun, sürdürülebilir, erişilebilir, bütüncül ve etkin bir sistemde kentiçi ulaşım hizmetlerinin sunulması mümkün hale gelebilecektir.

Anahtar Sözcükler

: Kentiçi Ulaşım, Büyükşehir Belediyesi, UKOME, Toplu Taşıma, Kentiçi Ulaşım Hukuku,

ABSTRACT

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute Of Graduate Studies
Department : Public Law
Programme : PhD
Supervisor : Doç. Dr. Mustafa Aytaç ÖZELÇİ
Degree Awarded and Date : Phd Thesis – January 2025

ABSTRACT

THE LEGAL REGIME OF TRANSPORTATION SERVICES IN MUNICIPALITIES

Yıldız ÇELİKKOL

The fact that a large proportion of the population in our country resides in urban areas has led to a profound transformation in urbanization dynamics. Beginning in the 1950s, an accelerated migration from rural to urban areas, combined with the unplanned growth, squatter settlements, and intense population movements that peaked in the 1980s, have rendered the structure of cities and the provision of urban services increasingly complex. Throughout this transformative period, the institutional framework of municipalities, along with their scope of duties and powers, has been in continuous flux. Industrialization, spatial expansion, and rising demand for transportation have necessitated a redefinition of the functions of municipalities in terms of urban infrastructure, planning, oversight, and service delivery. Urban transportation, while representing one of the most fundamental public services provided to residents, also lies at the core of the structural problems confronting cities. Issues such as escalating traffic congestion, transportation modes that fail to integrate effectively, insufficient infrastructure, high investment costs for upgrading facilities, managing public transport systems, clarifying the legal status of commercial carriers, and determining as well as updating routes and lines collectively highlight the inadequacies of a fragmented and dispersed legal framework. Diverse legislative acts, conflicting administrative practices, and inconsistencies in judicial precedents have led to the absence of adequate legal safeguards for transportation services, perpetuating implementation problems. This study examines the legal regime governing urban transportation, particularly focusing on the planning, implementation, and supervisory

capacities, as well as the duties and responsibilities of municipalities and metropolitan municipalities from historical, administrative, and legal perspectives. It endeavors to analyze the irregularities arising from general laws, identify legislative gaps and overlapping provisions, and thereby scrutinize relevant court rulings and case law to clarify the legal dimensions of the issues at hand. By doing so, it aims to underscore the need for a more coherent, comprehensible, and contemporary legal framework. In this context, the necessity for a dedicated urban transportation law becomes evident, promising the possibility of delivering transportation services that are aligned with the public interest, sustainable, accessible, integrated, and efficient.

Key Words

: Intra-city Transportation, Metropolitan Municipality, Urban Public Transportation Coordination Board, Public Transportation ,Intra-city Transportation Law